Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 8. novembra 2012 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nedostatočné spresnenie skutkového a právneho rámca sporu vo veci samej — Otázky položené v kontexte vylučujúcom užitočnú odpoveď — Nespresnenie dôvodov nevyhnutnosti odpovede na prejudiciálne otázky — Zjavná neprípustnosť“

Vo veci C-433/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný na základe rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (Slovensko) z 10. augusta 2011 a doručený Súdnemu dvoru 22. augusta 2011, ktorý súvisí s konaním:

SKP, k.s.,

proti

Kvete Polhošovej,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: sudcovia A. Borg Barthet, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, M. Ilešič a M. Safjan (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

po vypočutí generálnej advokátky,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 5 až 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, s. 22), článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), ako aj článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

* Jazyk konania: slovenčina.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi SKP, k.s. (ďalej len „SKP“), správcom spoločnosti KFZ Sys s.r.o. „v konkurze“ (ďalej len „KFZ“), a Kvetou Polhošovou, ktorej predmetom je plnenie zmluvy o kúpe spotrebného tovaru na splátky Kvetou Polhošovou.

Právny rámec

Právo Únie

Charta

3 Článok 47 Charty stanovuje:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky[,] v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.“

Smernica 93/13

4 V zmysle článku 1 ods. 1 smernice 93/13:

„Účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa [týkajú] nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.“

5 Článok 2 smernice 93/13 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

a) ‚nekalé podmienky‘ znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3;

b) ‚spotrebiteľ‘ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu;

c) ‚predajca alebo dodávateľ‘ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.“

6 Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“

Smernica 2005/29

7 Článok 1 smernice 2005/29 stanovuje:

„Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.“

8 Článok 2 smernice 2005/29 znie takto:

„Na účely tejto smernice:

a) ‚spotrebiteľ‘ je akákoľvek fyzická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti;

b) ‚obchodník‘ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka;

c) ‚produkt‘ je akýkoľvek tovar alebo služba vrátane nehnuteľností, práva a záväzku;

d) ‚obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom‘ (ďalej tiež ‚obchodné praktiky‘) sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom;

...“

9 Článok 3 ods. 1 a 2 smernice 2005/29 uvádza:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.

2. Táto smernica sa nedotýka zmluvného práva, a najmä pravidiel o platnosti, uzavieraní alebo účinkoch zmluvy.“

10 Článok 5 ods. 1 a 2 smernice 2005/29 stanovuje:

„1. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

2. Obchodná praktika je nekalá, ak:

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti

a

b) podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov [ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa, ktorého sa táto obchodná praktika týka alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov, vo vzťahu k produktu – *neoficiálny preklad*].“

Slovenské právo

11 V súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 71/1992 o súdnych poplatkoch v znení platnom vo veci samej je od súdnych poplatkov oslobodený správca podľa osobitného predpisu, a to zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 Dňa 13. novembra 2001 spoločnosť DRUKOS, a.s., uzavrela s Kvetou Polhošovou zmluvu o nájme a kúpe spotrebného tovaru, na základe ktorej sa po uplynutí obdobia nájmu, konkrétne po zaplatení 30 mesačných splátok, Kveta Polhošová mala stať vlastníčkou tohto tovaru. Dotknutá zmluva obsahovala výhradu vlastníctva, podľa ktorej malo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva na Kvetu Polhošovú až splnením všetkých záväzkov vrátane zaplatenia všetkých mesačných splátok. Cena tovaru bola 17 270 SKK (569,73 eura), vzhľadom na „nájomné“ však Kveta Polhošová mala zaplatiť celkovú sumu 24 033 SKK (792,83 eura).

13 Na DRUKOS, a.s., bol vyhlásený konkurz a táto spoločnosť 16. marca 2006 uzavrela zmluvu o postúpení pohľadávky voči Kvete Polhošovej s Jánom Holcom, s bydliskom v Nitre (Slovensko). Na základe zmluvy z toho istého dňa Ján Holec postúpil dotknutú pohľadávku na MEDIATION KMCH, s.r.o., so sídlom v Nitre a neskôr v Banskej Bystrici (Slovensko). Zmluvou z 23. februára 2008 bola táto pohľadávka ďalej postúpená na IVACO CONSULTANTS LIMITED, so sídlom na Seychelách. Dňa 17. mája 2008 táto spoločnosť uzavrela zmluvu o postúpení uvedenej pohľadávky so spoločnosťou AKROPOLIS estates, s.r.o., neskôr KFZ, so sídlom na Slovensku.

14 Dňa 25. júla 2008 bol na spoločnosť KFZ vyhlásený konkurz.

15 Dňa 17. marca 2010 podala SKP na Okresný súd Poprad žalobu proti Kvete Polhošovej, v ktorej od nej žiada zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie s platením, ktorá predstavuje 0,1 % dlžnej sumy za každý deň omeškania, a náhradu trov spojených s vymáhaním požadovaných súm. Zmluvná pokuta sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov predchádzajúcich podaniu žaloby a predstavuje sumu 987,05 eura, pričom súčasne požadovaná náhrada odmeny advokáta predstavuje sumu 117,32 eura.

16 Rozsudkom z 22. februára 2011 Okresný súd Poprad zamietol uvedenú žalobu z dôvodu, že uvedená zmluvná pokuta predstavovala nekalú podmienku v zmluve uzavretej so spotrebiteľom. Tento súd sa domnieval, že keďže sa k uvedenej zmluvnej pokute ešte pripočítavajú úroky z omeškania stanovené zákonom, tieto sankcie sú neprimerané a vytvárajú na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami dvoch typov zmluvných strán.

17 SKP podala odvolanie proti tomuto rozsudku na Krajský súd v Prešove.

18 Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, podľa slovenskej právnej úpravy je správca spoločnosti v konkurze oslobodený od súdnych poplatkov. V prípade neúspechu jeho žaloby sa však trovy, ktoré vznikli spotrebiteľovi, prakticky stávajú nevymáhateľnými. Práve táto skutočnosť odrádza spotrebiteľov od vykonania právnych úkonov voči podnikom v konkurze, ako aj od platenia advokátskych služieb, čo nepriaznivo vplýva na obranu ich práv.

19 Vzhľadom na to, že Krajský súd v Prešove dospel k záveru, že rozhodnutie vo veci samej závisí od výkladu relevantných ustanovení práva Únie, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 5 až 9 smernice... 2005/29/ES... vykladať tak, že za nekalú obchodnú praktiku sa má považovať aj praktika dodávateľa, ktorou postupuje pohľadávky voči spotrebiteľom na subjekt v konkurze (úpadku), ak nie je garantovaná spotrebiteľom náhrada trov súdneho konania vzniknutého zo spotrebiteľskej zmluvy?

2. Ak je odpoveď na predchádzajúcu otázku taká, že je v rozpore s právom EÚ, ak sa postupujú pohľadávky proti spotrebiteľom na účely vymáhania na subjekt v úpadku, tak či v takom prípade:

a) možno vykladať článok 47 Charty... tak, že mu neodporuje taký postup súdu, ktorým na ochranu spotrebiteľov neaplikuje zákonné poplatkové zvýhodnenie správcu úpadcu a že v takomto prípade súd neporuší právo správcu úpadcu na súdnu ochranu, ak zastaví konanie pre nezaplatenie poplatku zo žaloby?

b) bránia článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice... 93/13/EHS... použitiu ustanovenia národného práva o oslobodení správcu konkurznej podstaty od súdnych poplatkov, ak by bez nekalej obchodnej praktiky žalobca nebol oslobodený od súdnych poplatkov a zastavením konania by sa predišlo súdnemu procesu o plnenie z nekalej podmienky?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

20 Podľa článku 53 ods. 2 svojho rokovacieho poriadku Súdny dvor môže, ak je návrh zjavne neprípustný, po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť odôvodneným uznesením.

O prvej otázke a prvej časti druhej otázky

21 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je obchodná praktika, ktorá spočíva v tom, že dodávateľ postúpi na podnik v konkurze svoje pohľadávky voči spotrebiteľovi, ktorý nemá záruku, že mu budú nahradené trovy týkajúce sa zmluvy uzavretej s týmto dodávateľom, nekalou praktikou v zmysle smernice 2005/29. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku sa vnútroštátny súd Súdneho dvora prostredníctvom prvej časti druhej otázky pýta, či článok 47 Charty bráni tomu, aby bolo správcovi spoločnosti, ktorá je postupníkom pohľadávok, uložené zaplatiť súdny poplatok, pokiaľ požaduje, aby spotrebitelia zaplatili peňažnú sumu na základe týchto pohľadávok.

22 Podľa ustálenej judikatúry je konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný pre tieto súdy na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (pozri najmä rozsudky zo 16. júla 1992, Meilicke, C-83/91, Zb. s. I-4871, bod 22, a z 24. marca 2009, Danske Slagterier, C-445/06, Zb. s. I-2119, bod 65).

23 Nevyhnutnosť dopracovať sa k výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátneho sudcu užitočný, vyžaduje, aby sudca definoval skutkový a právny rámec, do ktorého vsadí svoje otázky, alebo aby prinajmenšom vysvetlil skutkové hypotézy, na ktorých sú tieto otázky založené (pozri najmä rozsudok z 26. januára 1993, Telemarsicabruzzo a i., C-320/90 až C-322/90, Zb. s. I-393, bod 6, ako aj uznesenia zo 17. septembra 2009, Canon Kabushiki Kaisha, C-181/09, bod 8, a z 3. mája 2012, Ciampaglia, C-185/12, bod 4).

24 Súdny dvor je totiž oprávnený rozhodovať o výklade predpisu Únie len na základe skutkových okolností, ktoré mu oznámi vnútroštátny súd (rozsudky zo 16. júla 1998, Dumon a Froment, C-235/95, Zb. s. I-4531, bod 25, a z 11. septembra 2008, Eckelkamp a i., C-11/07, Zb. s. I-6845, bod 52, ako aj uznesenie z 23. marca 2012, Thomson Sales Europe, C-348/11, bod 43).

25 V prejednávanej veci prejudiciálny návrh nespĺňa túto požiadavku. Možno ho charakterizovať ako nedostatočne jasný a presný, pokiaľ ide o skutkový a právny rámec sporu vo veci samej, v dôsledku čoho neumožňuje Súdnemu dvoru poskytnúť užitočnú odpoveď na položené otázky.

26 Podľa článku 3 ods. 1 smernice 2005/29 v spojení s jej článkom 2 písm. c) sa táto smernica vzťahuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom pred uskutočnením obchodnej transakcie, počas neho a po ňom vo vzťahu k akémukoľvek výrobku alebo akejkoľvek službe.

27 Vnútroštátny súd však vo svojom rozhodnutí neuvádza, ktoré konkrétne správanie predajcu alebo dodávateľa v konkurze voči spotrebiteľovi by mohlo predstavovať nekalú obchodnú praktiku. Vnútroštátny súd sa predovšetkým obmedzuje na podrobný opis reťazca postúpení pohľadávky dotknutej vo veci samej medzi predajcami alebo dodávateľmi, ale neuvádza, aké správanie predajcu alebo dodávateľa voči spotrebiteľovi by mohlo predstavovať nekalú obchodnú praktiku.

28 Na doplnenie treba tiež uviesť, že predložené otázky sa týkajú predpokladu, že dôjde k postúpeniu pohľadávky na podnik v konkurze. Z vnútroštátneho rozhodnutia však nevyplýva, že by sa konanie vo veci samej týkalo takéhoto postúpenia, keďže niektoré postúpenia spomenuté v predchádzajúcom bode boli uskutočnené v prospech podnikov, ktoré v okamihu transakcie neboli v konkurze.

29 V každom prípade treba uviesť, že vnútroštátne rozhodnutie neobsahuje také informácie o vnútroštátnej právnej úprave, ktoré by umožnili dospieť k názoru, že odpoveď Súdneho dvora by bola užitočná na vyriešenie sporu vo veci.

30 V rámci veci samej pritom ide o spornosť platnosti zmlúv o postúpení pohľadávok, ktorá, ako sa zdá, vedie príslušný súd k predloženiu prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru. Napriek tomu však zistenie prípadnej nekalej povahy určitej praktiky vzhľadom na smernicu 2005/29, a to takej praktiky, o akú ide vo veci samej, nemá priamy vplyv na posúdenie uvedenej platnosti (pozri rozsudok z 15. marca 2012, Pereničová a Perenič, C-453/10, body 45 a 46).

31 V dôsledku toho sú prvá otázka a prvá časť druhej otázky zjavne neprípustné.

O druhej časti druhej otázky

32 Druhou časťou druhej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či smernica 93/13 bráni tomu, aby bol správca konkurznej podstaty v súlade s vnútroštátnymi predpismi oslobodený od súdnych poplatkov, ak by dotknutý predajca alebo dodávateľ v prípade, že nedôjde ku konkurzu, od tohto súdneho poplatku nebol oslobodený.

33 Vnútroštátny súd v skutočnosti žiada o posúdenie zlučiteľnosti vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa súdnych poplatkov so smernicou 93/13.

34 V zmysle článku 1 ods. 1 smernice 93/13 je však jej účelom aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. V dôsledku toho sa týka výlučne ustanovení obsiahnutých v zmluvách, a nie rozdelenia trov konania, ako ho stanovuje vnútroštátna právna úprava.

35 V prejednávanej veci jedinou zmluvou uzavretou medzi predajcom a dodávateľom, ktorá je predmetom sporu vo veci samej a na ktorú prejudiciálny návrh odkazuje, je zmluva uzavretá Kvetou Polhošovou 13. novembra 2001, hoci Slovenská republika pristúpila k Európskej únii až 1. mája 2004.

36 Súdny dvor má právomoc vykladať právo Únie, len pokiaľ ide o jeho uplatňovanie v členskom štáte odo dňa pristúpenia tohto štátu k Únii (pozri rozsudky z 10. januára 2006, Ynos, C-302/04, Zb. s. I-371, bod 36; zo 14. júna 2007, Telefónica O2 Czech Republic, C-64/06, Zb. s. I-4887, body 22 a 23; z 15. apríla 2010, CIBA, C-96/08, Zb. s. I-2911, bod 14, ako aj uznesenie z 11. mája 2011, Semerdžiev, C-32/10, bod 25).

37 Preto je potrebné dospieť k záveru, že druhá časť druhej otázky je zjavne neprípustná.

38 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na základe článku 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora konštatovať, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je zjavne neprípustný.

O trovách

39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) nariaďuje:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý rozhodnutím z 10. augusta 2011 podal Krajský súd v Prešove (Slovensko), je zjavne neprípustný.

Podpisy